

STORTINGET

Representantforslag 91 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Lan Marie Nguyen Berg, Abid Raja, Freddy André Øvstegård og Hege Bae Nyholt

Dokument 8:91 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lan Marie Nguyen Berg, Abid Raja, Freddy André Øvstegård og Hege Bae Nyholt om seksualitetsundervisning i skolen

Til Stortinget

Bakgrunn

En Ungdata-undersøkelse fra 2022 viser at tolv prosent av jentene og tre prosent av guttene i videregående skole har blitt presset eller tvunget til seksuelle handlinger eller samleie. Rapporten avslører i tillegg at 20 prosent av jentene og åtte prosent av guttene har opplevd ufrivillig seksuell beføling.

Mange barn og unge vokser i dag opp med kunnskap hentet fra den digitale verden. Porno er blitt nåtidens lettest tilgjengelige seksualopplyser. Her er det mekaniske, ufølsomme og karikerte bilder av spesielle kropper og samleier. Obligatorisk undervisning og pensum om seksualitet, kjønnsidentitet og seksuell helse er så å si fraværende i profesjonsstudiene ved universiteter og høyskoler.

I februar 2022 lanserte Sex og samfunn den største kartleggingen av seksualitetsundervisningen i skolen som noensinne har blitt gjennomført. Totalt 10 000 elever i alderen 16–17 år ble spurt, og omtrent 1 000 har svart. Tilsvarende mange lærere har svart. Undersøkelsen kunne konkludere med at både elever og lærere ønsket seg endringer når det kom til seksualitetsundervisningen.

Elevene ble spurt om hva de syntes om denne undervisningen, hvor mye undervisning de hadde fått, og hvilke tema det ble undervist i. Undersøkelsen så også på hvilke tema elevene savnet, deres opplevelse av underviserne og hva elevene mente kunne forbedre seksualitetsundervisningen. Nesten halvparten av elevene opplevde ikke at kvaliteten på seksualitetsundervisningen i skolen var god. 7 av 10 elever rapporterte at de ønsket seg mer seksualitetsundervisning, derav 89 prosent av jentene. Nær 70 prosent av elevene ønsket å lære mer om alle tema. 66 prosent av elevene sa det var tema de savnet i opplæringen. 8 av 10 elever mente at seksualitetsundervisning var viktig for å få et godt forhold til egen kropp.

Av de 1 000 lærerne som svarte, ønsket tre av fem mer seksualitetsundervisning i skolen. 69 prosent oppga at de faglig sett var ganske eller meget interessert i seksualitetsundervisning. 22 prosent av lærerne mente at kvaliteten på seksualundervisningen var tilfredsstillende, og kun 12 prosent var ganske eller helt enige i påstanden om at de i løpet av sin utdanning fikk kunnskap om seksualitetsundervisning som de kunne bruke i sin arbeidshverdag. Både elevene og lærerne ønsket opplæring og faglig støtte av helsesykepleier eller eksterne aktører med tilsvarende kompetanse. Rapporten viser også at lærere etterspør kursing og støtte fra skolehelsetjenestene for å bedre seksualundervisningen.

Forslagsstillerne mener at rapporten til Sex og samfunn viser til svært alvorlige tall. Forslagsstillerne mener at arbeidet med seksualitetsundervisning ikke kan overlates kun til kommunene. Det trengs et nasjonalt løft for seksualitetsundervisningen i skolen og barnehagen.

Forslagsstillerne mener at seksualitetsundervisning i 2023 må være oppdatert i innhold og begrepsbruk. I Sex og samfunns kartlegging forteller elevene som har

hatt seksualitetsundervisning ofte at hovedfokus har vært grensesetting og forebygging av sykdommer og graviditet. God seksualitetsundervisning rommer mer enn bare disse temaene.

FN, ved UNICEF, har utarbeidet en veileder for god seksualundervisning. Følgende punkter trekkes frem som viktige å gjennomgå i undervisningen: følelser, anatomi og fysiologiske endringer i kroppen under puberteten, svangerskap og fødsel, prevensjon, kjønns sykdommer, grensesetting og noe kjønnsidentitet. Dette sammenfaller med det som står i læreplanverket LK20 (Kunnskapsløftet 2022). Ved LK20 ble kompetansemål om seksualitet innlemmet i flere fag, noe forslagsstillerne synes er bra, og forslagsstillerne ser frem til å se hva som skjer når LK20 får tid til å virke.

Det som skiller UNICEF sin veileder og norsk læreplan, gjelder positiv og helsefremmende seksualitet. Forslagsstillerne ønsker at læreplanverket skal være en helhetlig ramme for dette.

Forslagsstillerne mener at positiv seksualitet er helsefremmende og forebyggende mot psykiske og fysiske plager. Dette gjør at positiv seksualitet med sin helsegevinst er en del av en helhetlig ramme for folkehelse. Læreplanverket og seksualundervisningen må gjenspeile dette og ha en naturlig ramme rundt positiv og helsefremmende seksualitet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

1. Stortinget ber regjeringen utarbeide mål om et nasjonalt kompetanseløft for seksualitetsundervisning i barnehage og skole, som også inkluderer kjønns-, relasjons- og seksualitetsminoriter.
2. Stortinget ber regjeringen gå i dialog med utdanningsinstitusjonene for å få integrert seksualitetsundervisning som en større del av utdanningsløpet ved de profesjonene som jobber tett på barn og unge. Rammeplanene ved de aktuelle utdanningene må gjennomgås, slik at de kan sette ansatte i barnehage og skole i stand til å gi sine elever god og helhetlig seksualitetsundervisning.
3. Stortinget ber regjeringen utarbeide felles retningslinjer for god seksualitetsundervisning for hele oppvekstfeltet – fra barnehage til videregående skole, inkludert voksensopplæringen. Stortinget anbefaler at retningslinjene bør inneholde anbefalinger om når seksualitetsundervisning bør skje, og hvor mye tid som er anbefalt å sette av per trinn, samt hvilke tema som bør gjennomgås.
4. Stortinget ber regjeringen vurdere å styrke skolehelsetjenesten med øremerkede midler til heltidsstillinger for helsesykepleiere, slik at alle kommuner og fylker minst kan oppfylle normtallene for helsesykepleiere i skolen.
5. Stortinget ber regjeringen vurdere å opprette flere studieplasser for helsesykepleiere.

18. januar 2023

Lan Marie Nguyen Berg

Freddy André Øvstegård

Abid Raja

Hege Bae Nyholt

